

Aatsitassat

Aatsitassat ikummatissallu pillugit pisortaqarfik

Aatsitassat ikummatissallu pillugit pisortaqarfik

Aatsitassarsiorneq ikummatissarsiornerlu naleqqussakkamik malittarisassaqqarpoq *Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersumi.* Inatsit atuutilerpoq 1. januar 2010 tassuunakkullu naqissuserneqarluni Kalaallit Nunaata namminersornermi inatsit tunngavigalugu nammineq ingerlatsilernera.

Naalakkersuisut 2013-mi ukiakkut ataatsimiinnermini aatsitassat qaqutigootut ulorianartunik qinngornillit pillugit piianissamut naameerluinnarnermik politikki 1953-meersoq atorunnaarsippaat, taamaasilluni Kalaallit Nunaat uranimik aatsitassanilu qaqutigootunik ulorianartunik qinngornilinnik aatsitassarsiorsinnaanermut ammaanneqarpoq.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassaqqarnermut Suliffeqqarnermullu Naalakkersuisoqqarfik immikkoortortanut sisamanut agguagaavoq. Inuussutissarsiornermut Aatsitassaqqarnermut Suliffeqqarnermullu immikkoortortap suliaqqarfii tassaapput: Aatsitassanut suliaqqarfinni uuliamut, aatsitassanut, sermimut imermullu inatsisiliornerit. Nittarsaassineq, ujarassiornikkut misissuinerit allaffissorneqqarneri aammalu aatsitassanut, uuliamut, sermimut imermullu politikikkut periusissanik ineriartortitsineq. Aatsitassarsiornermi ingerlatanut IBA-mut isumaqatigiissusiorneq (Naalakkersuisut kommunillu aatsitassarsiornermi pineqartut aatsitassarsiornermullu qinnuteqartup suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaat), inuiaqatigiinni aningaasaqqarnermilu pissutsinut piujuartitsinerimik sunniutaasussanut nalilersuineq (VBS-mik taaneqartartoq) aammalu pisuussutinut ernialiuussassanut iliusissat pillugit tunngaviliuussinerit, suliffeqqarnermilu suliaqqat malittaasumillu inuussutissarsiornermi suliaqqat.

Ujarassiornermi immikkoortortaqqarfik ujarassiornermi misissueqqissaarnermik suliaqqarnermi ingerlatsisuuvoq, Naalakkersuisoqqarfiullu ataani immikkut immikkoortortaalluni. Immikkoortortaqqarfiup tunngaviummik suliaqqaraa nittarsaassinerim periusissanillu ineriartortitsinerim immersueqataalluni nalilersuisarnissaa – taamaattunik immikkoortortaqqarfik Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqqarfimmit attuumassuteqqarani inissisimavoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfik aatsitassarsiornissamut akuersissutinik allaffissornikkut aqutsisuuvoq, soorlu uuliamut, aatsitassanut, serminut imermullu. Misissuinerni nakkutilliinermilu pisorta qarfittut inissisimavoq aammalu asimi misissuinernik akuersissutinik ingerlatsisuulluni.

Avatangiisinut Aqutsiso qarfik Pinngortitamut Avatangiisimullu Naalakkersuiso qarfiup ataaniippoq. Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup akisussaaffigaa aatsitassanut suliassa qarfimmi ilisimatusarnermik tunngaveqartunik siunnersuinerit tunngavigalungit avatangiisinut tunngasunik nalilersuinerit Naalakkersuisunut ingerlateqqitassat suliarissallugit. Aqutsiso qarfiup DEC (National Center for Miljø og Energi) aamma Pinngortitaleriffik suleqatigisarpai.

Isertitat

Inatsisip siunertarivaa immikkut naleqquttunngorsaannikkut Kalaallit Nunaanni aatsitassat pisuussutinit pisut isumannaarsuinerup, peqqissutsip, avatangiisit, inuiaqatigiillu qajassuunnerisigut suliarineqartarnissaat. Kalaallit Nunaat qanoq ilisumik aatsitassalerinikkut isertitaqalissappat, Naalagaaffiup namminersortunut tapiissutaa millisinneqassaaq, isertitat affaannik annertussusilimmik; ukiumi isertitaasut 75 mil. koruuninik annertuneruppata. Ataatsimoortumik tapiissutit nungutivinneqassappata, nutaamik Kalaallit Nunaata Qallunaat Nunaatalu akornanni aningaasatigut attuumassuteqarneq pillugu isumaqatigiinniartoqassaaq.

Kalaallit Nunaata piginnittussaanera

Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut tassaapput nunatta iluanik piginnittusaaqatitaasut. Taamatullu misissueqqaarnissanut atuinissarlu siunertaralugu misissuinernut, piiaanernullu aammalu atugassatut toqqorterinernut sullulitsigullu assartuinikkut akisussaasuullutik. Aatsitassiorneq pillugu apeqqutit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfimmit ingerlanneqarput.

Akuersissutit

Uuliasiorneq aatsitassarsiornierlu

Naalakkersuisut misissueqqaarnissanut, atuinissaq siunertaralugu misissuinissanut aammalu piiaanissamut akuersissutinik tunisisinnaapput; piiaanissamut akuersissutit taamaallaat ingerlatseqatigiiffinnut akuersissutigineqartarput. Ingerlatseqatigiiffiit pingaarnertut Kalaallit Nunaanni inissisimasussaapput qinnuteqaammilu uppersarsarneqassalluni pisariaqartitsineq malillugu paasisimasaqarnermik atuinissarlu siunertaralugu misissuinissamut aningaasatigut tunuliaqutaqarnermik. Akuersissummik tunisinermi aningaasanik amerlassusiliineq aalajangerneqassaaq, pisinnaatitaasup Naalakkersuisunut akiligassaa; aningaasartaliussinerlu nassuiaaserneqarsimassaaq arealimut, nioqqutissiornermut iluanaarummulluunniit akileraarutaasussatut.

Akuersissuttaaq pisussaaffinnik imaqartinneqarsinnaavoq kalaallinik sulisussanik pilersuisinnaasunillu atuinissamik, taamatullu piareersaalluni suliarinninnerit Kalaallit Nunaanni ingerlanneqassapput. Piianerup aallartinnginnerani piiaanissamut pilersaarut saqqummiunneqassaaq, saqqummiunneqartoq Naalakkersuisunit akuerineqassalluni. Akuersissummi Naalakkersuisut aalajangiissapput atuinermi annertussusissanut piumasagaatinik.

Nukissiuuteqarfinnik sullulianillu pilersitsineq ingerlatsinerlu aamma akuerineqartussaapput. Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut pisinnaatitaasoq akiliuteqarnissaanik piunaffigisinnaavaat.

Atuinissaq siunertaralugu misissuinissanut piiaanissanullu ukiut 10-it angullugit akuersissutigineqarsinnaavoq, immikkut pisoqartillugu ukiut 16-init angullugit. Akuersissut tunniunneqartarpoq periaatsit arlaliusut atorlugit soorlu tamanut ammasumik arlalinnik toqqaalluni suliarinnittussarsiuusinikkut, uuliasioqatigiit paasisimasaqarnermik nalunaakkanik qinnuteqaateqarsinnaatillugit, aningaasatigut tunuliaquteqarnermik taamatullu isumannaatsuunissamik, peqqissuunissamik avatangiisinillu tunngasutigut ingerlatseriaatsinik ilisimaarinnittunik.

Nunap iluanut tunngasunut akuersissutit ukiut 50-it angullugit ingerlatsiffiusinnaasut tunniunneqartarput. Akuersissut Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunit akileraaruserneqartarpoq, tamanna arialimut, suliassaqarnerup annertussusianut, atuinermut imaluunniit iluanaarummut akileraarutaavoq.

Annikitsuinnarmik misissuinissamut akuersissutit

Piiaanissaq siunertaralugu misissuinissanut aatsitassanillu iluaquteqarnissamut akuersissutit annertunngitsut inunnut ataasiakkaanut tunniunneqartarput tassalu ingerlateqatigiiffiunngitsunut. Akuersissutit, Kalaallit Nunaanni najugaqavissunut taamaallat tunniunneqartarput qinnuteqaatillu tunniunnissaanut ukiut tallimat najugaqavissutut nalunaarsimassalluni taamatullu piffimmi tamakkiisumik akileraartusimassalluni.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissutit assigiinngitsut marluupput, annikitsumik kisermaassilluni piaaneq aammalu kisermaassinertaqanngitsumik piianeq. Akuersissummik tunineqarnermi nunaminertami sumiiffik aalajagersimasoq 1 km²-itut annertutigisoq akuersissutigineqartarpoq ukiuni pingasuni annikitsumik piaaffissaq. Annikistumik piiaanissamut akuersissut atorlugu nunami ujaqqatigut pisuussutit suulluunniit pinngoqqaatit, navianartumik qinngornnillit minillugit, katersuinissamit periarfissaqarpoq; soorlu makkunanga katersisinnaanerit: Diamantit, rubinit, safirit, smaragdit, chrysoberylit aammalu opalit.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissuteqaraanni akileraarutaasussaasut 100.000 kr. sinnerlugit katersisoqarsinnaavoq, avammullu tuniniaassagaanni

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik avammut tuniniaanissamut qinnuteqarfigineqassaaq.

Kisermaassilluni annikitsumik piiaanissamut akuersissut ukiuni pingasuni sivilissuseqarpoq, pisuussutinillu aningaasarsiutaasinnaasunik nassaarsimagaanni akuersissutip sivitsorneqarnissaanik qinnuteqartoqarsinnaavoq. Kisermaassilluni akuersissut annerpaamik ukiuni 30-ni pigineqarsinnaavoq, piunasaqaataavorli pisuussutinik ujarlernermit piaanermilu ukiut tamaasa Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarusiortarnissaq.

Kisermaassinertaqanngitsumik annikitsumik piiaanissamut akuersissuteqaraanni kommunit sisamat iluanni atortorissaarutit sakkullu tigummiinnartakkat atorlugit ujaqqanik pinneraatnik saffiugassanillu katersisinnanermut persiarfissaqarpoq, akuersissut aallaavigalugu qinnuteqartoq inoqutigisaminik katerseqateqarsinnaalluni.

Akuersissut kisermaassinertaqanngitsoq ukiuni pingasuni sivilissuseqarpoq sivitsorneqarsinnaananilu, periarfissaavorli akuersissutip atorunnaarnerani nutaamik qinnuteqartoqarsiinnaanera ukiullu tamaasa Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarusiortarnissaq.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissummik pigisaqanngitsut aalajagersimasumillu Kalaallit Nunaanni najugaqartuulluni tamakkiisumik akileraartussaataalluni, sumiiffinni suliffeqarfiit inuinaalluunniit kisermaassillutik aatsitassarsiornermik suliaqartut akuersissuteqarfiisa avataanni atortorissaarutitik mekaniskiunngitsunik qaartiterinertaqanngitsunillu ujaqqanik kaanngarsimasunik saffiugassanillu katersisinnaatitaapput diamantit, rubinit, safirit. Smaragderit, chrysoberylit opalillu minillugit.

Avammut tuniniaaniaraanni tuniniaasinnaanermut akuersissut qinnutigineqassaaq, akuersissuteqaranilu piiakkat 100.000 kr.-it nalganut tuniniaasoqarsinnaavoq, isertitat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqassapput.

Aatsitassanik ikummatissanillu misissuinissamut akuersissutit amerlassusaat, tamatumunngalu aningaasartuutaasut aammalu annikitsumik piiaanissamut akuersissutit amerlassusaat ataani saqqummiunneqarput.

Takussutissaq 1. Kalaallit Nunaannit uuliasiorneq

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Misissueqqaarneq (ingerlatat)	4	7	9	9	7	11	17	23	27	25	27	18
Misissuinissamut akuersissutit (atulersitat)	1	1	1	2	2	6	11	13	20	20	20	22
Misissuinissamut aningaasartuutit millioninut USD	0,9	2,4	2,9	2,9	1,9	9,5	115,5	102,0	501,7	823,9	219,8	

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Takussutissaq 2. Aatsitassanik misissuineq

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Misissueqqaarneq (ingerlatat)	22	24	13	14	15	6	6	11	12	12	12	14	14	11	21	25	25	22
Misissuinissamut akuersissutit (atulersitat)	60	57	41	26	24	19	17	19	22	33	29	63	67	71	73	77	79	76
Atuinissamut akuersissutit (atulersitat)	1	1	2	2	2	3	4	4	4	4	5
Misissuinerminingaaasartuutit millioninut DKK	67,5	105,0	109,0	46,9	103,4	111,8	20,8	44,9	66,2	191,0	135,0	471,0	497,0	300,0	522,3	711,3	518,9	

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Takussutissaq 3. Annikitsumik piiiaanissamut akuersissutit

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Akuersissutit (atulersitat)	1	6	8	12	12

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Akuersissutit ingerlanneqartut tassaapput savimminisiorfik Isukasia Kalaallit Nunaata kujataaniittoq, Malmbjerg molybdænisiorfik Kalaallit Nunaata tunuaniittoq aammalu Skærgaarden platinisiorfiullunilu guld-isiorfik tunumiittoq, Citronfjorden Kalaallit Nunaata avannaaniittoq platinisiorfiullunilu aamma guld-isiorfik, Motzfeldtip Tasia kujataaniittoq niobiumminik tantalinillu misissuiffik, Killavaat Alannguat tantalinik, niobiumminik zircommillu aammalu Kuannersuit ujaqqanik pisuussutinik qaqutigoortunik uranimik, zinkinik fluor-inillu misissuiffik.

Kommunit betonngiliorfiillu

Kommunit betonngiliorfiillu aqquserniornissamut sanaartornissamullu atugassanik ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu akuersissuteqaratik atuisinnaapput. Uuliasiorneq akuersissutit amerlassusaat, tamatumunngalu aningaasat atukkat malittuani saqqummiussaapput.

Aningaasanut tunngasut

Aningaasanut tunngasut

Uuliasioqatigiiffinnik aatsitassarsioqatigiiffinnillu Kalaallit Nunaannut pileritsatitsiniarnermik sulinermi aningaasatigut qanoq ingerlatsinissaq isigalugu periusissanik assigiinngitsunik siunniussisoqarpoq, tassalu ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat aammalu iluanaarutitigut akileraarutit, nioqutissiornikkut imaluunniit sinneqartooruteqarnikkut akitsuusiineq, Naalagaaffiup akuutinneqarneratigut/sinneqartoorutininik avitsinikut/nioqutissiornikkut avitsinikkut taamatallu sulisoqarnissamik aammalu piukkunnarsaanissamik pisussaaffiliinertigut.

IHS Energy-p aamma PriceWaterhouseCoopers-p suleqatiginerisigut Kalaallit Nunaanni qaffasissusissap erseqqissarnissaa nunani allani naammassisassatut piumasat naligiisinnerisigut anguneqarluni, tassuunakkut uuliamik aatsitassatigullu suliffissuaqarnissamut nunap soqutiginarsarneqassalluni.

Sulianik unitsitsineq

Sulianik unitsitsineq

Aatsitassanik ikummatissanillu suliaqarnermi unititsinissamik piumasaqartoqaraangat, pisinnaatitaaffeqartup atortorisat piiassavai taamatullu ingerlatsivik sukuviassallugu. Naalakkersuisut piumasarisinnaavaat pisinnaatitaaffeqartoq qularnaveeqqusiissasoq.

Inatsit malillugu, suliffeqarfiit aatsitassarsiornissamik ikummatissiornissamilluunniit aallartitserusuttut sapinngisamik mingutitsinissaq annikitsuutinniassagaat taamatullu aatsitassanik ikummatissanillu mingutitsisinnaasunik suujunnaarsitsinissaq eqqumaffigissallugu. Inatsit aalajangersaavoq silap pissusia pinngortitarlu pitsaalineqassasut piumasaasut malillugit iliuuseqarnikkut.

Avatangiisit navianartorsiortinneqalissappata akisussaasoq tassani pisussaavoq pitsaaliiniassalluni aammalu Naalakkersuisut tamatuminnga ilisimatissallugit. Akisussaasoq pisussaavoq arlaatigut ajoqusiinermik pisoqarneratigut taarsiiffiginnittussaataassalluni.

Naalakkersuisut upalungaarsimanermit ataatsimiititaliamik pilersitsissapput, imaannarmi suliaqarnermi angallammik ajutoornikkut isumalioqatigiissitamik pilersitsisariaqarsinnaassallutitaaq.

Uuliamik aamma aatsitassanik pisuussutinik iluaquteqarneq, nunap iluaniittunik nukimillu pissarsiamik atuineq, aatsitassarsiortoqaneratigut suliffissuarnik sanaartornertigut taamatullu tamakkuninnga ingerlatsinissamut siunnersuutinik atuutsitsisoqalersinnaavoq, avatangiisinut qanoq sunniuteqarsinnaaneranut naliliinernik uppersaatissaqarpat Tamatumunngalu nalunaajaat Naalakkersuisunit akuerineqarsimappat (VVM-mik taaneqartartoq).

Piujuartussamik inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik sunniutissat

Piujuartussanik inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik siunniutissat

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi piumasaaqatigineqarpoq, suliaqartoqartillugu, suliarineqartullu inuiaqatigiinni tamanut tunngasutigut pingaarutilimmik sunniuteqarsorinassappat, inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissanik nalilersuisoqartassasoq (VSB-mik nalunaajaammik taaneqartumik), Naalackersuisunit akuerineqartumik.

Qillerinissamut iliuusissamut tunngatillugu 2010-mi VSB suliarineqarpoq, tamatumunngalu atatillugu Naalackersuisut, kommunit qinnuteqartorlu (Cairn Energy) suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissummut ilanngunneqartut ilagaat NUNAOIL-ip ineriartortinnissaa, oqartussaassuseqarnerup annertusinissaa kalaallillu suliffeqarfiinut atortussanik inniminneerisarnissaaq.

Sisimiuni Aatsitassalerinermut Ikummatissalerinermullu Ilinniarfik, aatsitassalerinermut ikummatissalerinermullu qitiusumik ilinniarfeqarfiuvoq, oqartussaassuseqarnerup annertusarneqarnissaanut 2010-mi ukiakkut naammassisoq.

Nittartakkat

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, www.govmin.gl

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

E-mail: stat@stat.gl

2014 ukiumoortumik paasisutissat

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

